

ওজা-পালি

তোমালোকে কেতিয়াবা ওজা-পালিয়ে অনুষ্ঠান পৰিৱেশন কৰা দেখিছানে? উৎসৱ-পাৰ্বণ, পূজা, সবাহ আদিত তোমালোকে এনেধৰণৰ অনুষ্ঠান নিশ্চয় দেখা পাইছা। সঁচাকৈয়ে ই এক অতি মনপৰশা আৰু আকৰ্ষণীয় সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান। পৌৰাণিক আৰু লৌকিক আখ্যান-উপাখ্যানৰ কাহিনী, গীত-পদ, নৃত্য আৰু অভিনয়ৰ মাজেদি সহজ-সৰল ভাৱে লোক-সমাজত প্ৰচাৰ কৰা অনুষ্ঠানবোৰেই হ'ল লোক-নাট্য অনুষ্ঠান। ওজা-পালিও তেনে এটি লোক-নাট্য অনুষ্ঠান। আমাৰ ৰাজ্যত এই ওজা-পালি কেইবাশ বছৰৰ আগৰ পৰা চলি আহিছে। বেদ, পুৰাণ, ৰামায়ণ, মহাভাৰত আদিত থকা আখ্যান-উপাখ্যানৰ মূল কাহিনীভাগক গীত-পদ, নৃত্য আৰু অভিনয়ৰ জৰিয়তে ওজা-পালিয়ে দৰ্শকৰ আগত দাঙি ধৰে।

তোমালোকে ওজা-পালি অনুষ্ঠান চাওঁতে মন কৰিবাচোন, তাত এজন লোকে মূল কাহিনীভাগ নৃত্য-গীত আৰু অভিনয়ৰ জৰিয়তে বৰ্ণনা কৰে। তেওঁক ওজা বোলে। তেওঁৰ দলত পাঁচ-ছয়জনমান পালি থাকে। ওজাই 'দিহা'ৰে একোটা পৌৰাণিক কাহিনী বিভিন্ন

ৰাগত গাই যায়। পালিসকলে খুঁটি-তাল বজাই সেই 'দিহা' দোহাৰে আৰু ভৰিৰে তাল ৰাখি থাকে। গীতৰ লগে লগে ওজাই বিভিন্ন অংগ-ভংগীৰে নাচে। পালিসকলৰ মাজত এজন মুখ্য পালিও থাকে। তেওঁ ওজাৰ সোঁ-হাতস্বৰূপ। তেওঁক ডাইনা-পালি বোলে। ডাইনা-পালিজন প্ৰধানকৈ সুৰসিক হয়। পালিসকলৰ লগত গীত গোৱাৰ উপৰি তেওঁ ধেমেলীয়া কথাৰ অৱতাৰণা কৰি হাস্যৰসৰ সৃষ্টি কৰে। সময়ে সময়ে তেওঁ ওজাৰ সৈতে কথোপকথনত ভাগ লয় আৰু আখ্যানৰ জটিল কথাবোৰ ঘৰুৱাভাৱে দৰ্শকৰ সন্মুখত দাঙি ধৰে।

ওজা-পালিয়ে পৰিধান কৰা সাজ-পাৰ অতি সাধাৰণ। সকলো সদস্যই চুৰিয়া-চোলা পিন্ধে আৰু ডিঙিত চেলেং লয়। কেৱল ওজাই মূৰত পাগুৰি মাৰে। পালিসকলে সোঁ-হাতত একোযোৰ খুঁটি-তাল মেৰিয়াই লয়।

ওজা-পালি কেইবা প্ৰকাৰৰো আছে। ইয়াৰ ভিতৰত সুকনানী বা সুকনাৰয়ণী গোৱা ওজা-পালি, বিয়াহৰ বা ব্যাস গোৱা ওজা-পালি, ভাইৰা বা ভাৱৰীয়া বা ৰামায়ণ গোৱা ওজা-পালি, বৈষ্ণৱী ওজা, তুকুৰীয়া ওজা, আপী ওজা আদি উল্লেখযোগ্য।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱেও নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে মাজে-সময়ে ওজা-পালিৰ সহায় লৈছিল। তেতিয়াৰে পৰা অসমৰ সত্ৰসমূহত ওজা-পালি নৃত্য প্ৰচলিত হৈ আহিছে। সকলো প্ৰকাৰৰ ওজা-পালিয়ে আমাৰ লোক-সমাজত ধৰ্মীয় শিক্ষাৰ লগতে নৈতিক শিক্ষাও প্ৰচাৰ কৰি আহিছে। এনেদৰে ওজা-পালিৰ নিচিনা লোক-নাট্য অনুষ্ঠানে অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল চহকী কৰিছে।

তলত সুকনানী ওজাই গোৰা পদৰ এটি নমুনা দিয়া হৈছে। তোমালোকে কোনো জনা লোকৰ সহায়ত গাবলৈ শিকিবা।

দিহা ॥ দাৰুণ বিধি কি লেখিলা আমাৰ কপালে।

দাৰুণ বিধি কি লেখিলা মোৰে ॥

পদ ॥ প্রভু প্রভু বুলি বেউলা ডাক চাৰি বোলে।

ডাক দিলা দেৱসৱেমেষৰ উপৰে ॥

নাকান্দা নাকান্দা তুমি বেউলা সুন্দৰী।

অৱশ্যে পাইবা লখাইক গৈলে দেৱপুৰী ॥

দেৱগণ বচন বেউলা নুশুনিল কাণে।

হা প্রভু হা প্রভু বুলি বেউলাই কান্দে ॥

না হইল মাস পক্ষ দিন অষ্ট চাৰি।

কাল ৰাত্ৰিত পদ্মাৱতী মোক কৈল বাৰী ॥

বিষাদ ভাবিয়া বেউলা কৰয় ক্ৰন্দন।

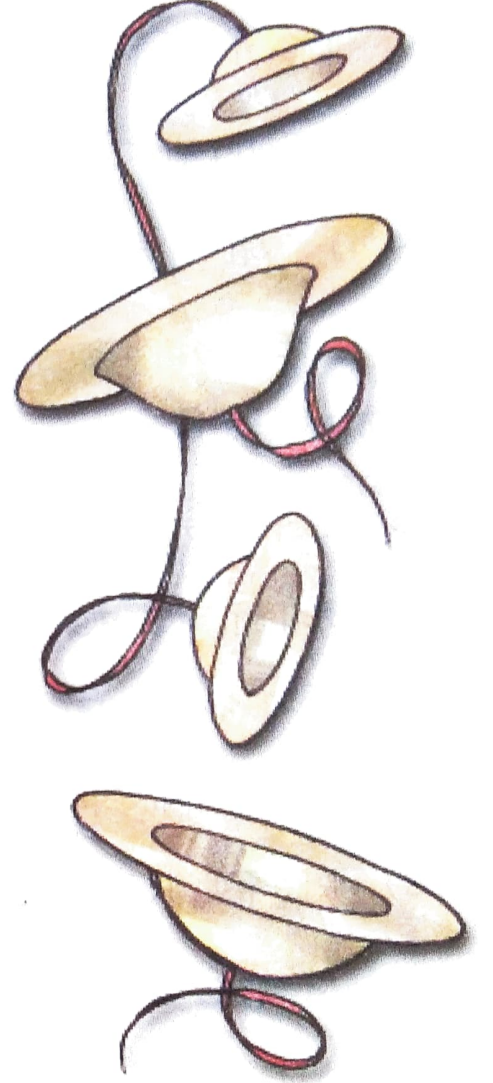
শুনিতো উপজে দুখ শুনে যিবা জন ॥

কোন দোষে প্রভু মোৰ হৈল দৰিশন।

তুমি অবিহনে মই জীম কিবা কাৰণ ॥

হা প্রভু হা প্রভু আমাক এৰি গৈলা তুমি কোথা।

কোন দোষে মোৰ কৈল এমন অৱস্থা ॥

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গোৱাবলৈ চেষ্টা কৰিব।

(উৎস - অসমীয়া লোক-নাট্য পৰম্পৰা, ডঃ শৈলেন ভৰালী, পৃষ্ঠা— ১১৯, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়,
প্ৰকাশক - বাণী প্ৰকাশ প্ৰাইভেট লিমিটেড)

ক্ৰিয়া-কলাপ

উত্তৰ দিয়া।

(ক) ওজা-পালি কি?

(খ) ওজা-পালিৰ মুখ্য পালিজনক কি বোলা হয়?

(গ) ওজাৰ লগত কোন কোন থাকে?

(গ) ওজা-পালিৰ প্ৰকাৰবোৰ কি কি?

(ঘ) ওজা-পালি ক'ত ক'ত পৰিৱেশন কৰা দেখা যায়?

চমু উত্তৰ দিয়া।

(ক) ওজা-পালিয়ে পৰিধান কৰা সাজ-পাৰ কেনেকুৱা?

(খ) ওজা-পালিত ওজাই গোৱা গীতসমূহৰ কাহিনীভাগ ক'ৰ ক'ৰ পৰা লোৱা হয়?

(গ) ডাইনা-পালিজনৰ প্ৰধান কাম কি কি?

(ঘ) অনুষ্ঠান পৰিৱেশন কৰোঁতে কোনে কি দায়িত্ব পালন কৰে?

(ঙ) মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে কিহৰ কাৰণে ওজা-পালিৰ সহায় লৈছিল?

শব্দৰ লগত অৰ্থ মিলাও আহা—

শব্দ	অৰ্থ
দোহাৰে	লৰাই
সৌষ্ঠৱ	আকৰ্ষিত
দোলাই	বুজিব পৰা
আকৃষ্ট	সুন্দৰ
বোধগম্য	পুনৰ গায়

খালী ঠাই পূৰ কৰা।

ওজা-পালি অনুষ্ঠানৰ মুখ্য পৰিচালকজন হ'ল _____। ওজাই আখ্যানৰ

_____ লগাই দিয়ে। পালিসকলে সেই দিহা _____ দোহাৰে।

_____ বসাল কথাৰে লোক-সমাজক আকৃষ্ট কৰে।

খ — ভাষা অধ্যয়ন (ব্যৱহাৰিক ব্যাকৰণ)

পাঠত থকা যুক্তাক্ষৰযুক্ত শব্দবোৰ লিখা। সেইবোৰত পোৱা যুক্তাক্ষৰবোৰ ভাঙি দেখুওৱা। প্ৰত্যেকটো যুক্তাক্ষৰ ব্যৱহাৰ কৰি দুটাকৈ শব্দ লিখা।

উদাহৰণ— অনুষ্ঠান } $\Rightarrow$ ঠ $\Rightarrow$ ষ + ঠ যই ঠই ষঠ গৰিঠ
সৌষ্ঠৱ

উদাহৰণত দেখুওৱাৰ দৰে শব্দ গঠন কৰা।

উদাহৰণ— ঢোল $\Rightarrow$ ঢুলীয়া

ভাও $\Rightarrow$ ভাৱৰীয়া

খোল $\Rightarrow$

লগ $\Rightarrow$

লোণ $\Rightarrow$

বন $\Rightarrow$

গোঁফ $\Rightarrow$

কাষ $\Rightarrow$

যোৰ $\Rightarrow$

নাও $\Rightarrow$

বাক্য ৰচনা কৰা।

খুঁটি-তাল (বেঁটু বা খুবলি নথকা কাঁহৰ সৰু তাল)

খুঁটি-খা (নিজৰ ঠোঁট বা হাতেৰে ধৰি আহাৰ খা)

খুঁটি-গছা (মাটিত খুঁটি পোতাৰ দৰে পুতি থ'ব পৰা সৰু গছা)

খুঁটি-নাটি (কোনো বিষয়ৰ সৰু ভাগ, সৰু-সুৰা কথা, আঁতিগুৰি)

খুঁটি-পোত (থাকিবলৈ ঠাই ল)

খুঁটি-ঢৰা (চটাই ঢৰা)

খুঁটিয়া-খুঁটি (পৰস্পৰে পৰস্পৰক বা ইটোৱে সিটোক আঘাত কৰা কাৰ্য)

গ— জ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ

জানো আহা

পুতলা নাচ - কাহিনী, সাধুকথা বা ৰূপকথাক ৰসালভাৱে উপস্থাপন কৰিবলৈ পুতলা নাচৰ সহায় লোৱা হয়। সাধাৰণতে কুঁহিলাৰ পৰা তৈয়াৰী এই পুতলাবোৰে কাহিনীৰ বিভিন্ন চৰিত্ৰক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। সেইবোৰক চৰিত্ৰৰ লগত খাপ খোৱাকৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধাই সজাই-পৰাই উলিওৱা হয়। প্ৰতিটো পুতলাৰে হাত, ভৰি, মূৰ আদি ক'লা ৰঙৰ ৰছীৰে বান্ধি লোৱা হয়। পুতলা নচুৱাবলৈ এখন সৰু মঞ্চ লাগে। মঞ্চৰ পাছফালে এখন আঁৰ কাপোৰ থাকে। আঁৰ কাপোৰৰ পাছফালে সূত্ৰধাৰ আৰু মঞ্চত পুতলাবোৰ থাকে। সূত্ৰধাৰে ৰছীৰ সহায়ত পুতলা নচুৱায় আৰু পেঁপাৰ সহায়ত পুতলাৰ হৈ বচন মাতে। মাজে মাজে ভাৱৰীয়া চৰিত্ৰৰ প্ৰৱেশ ঘটাই হাঁহিৰ থুন্পাক সৃষ্টি কৰে।

কুশান গান—

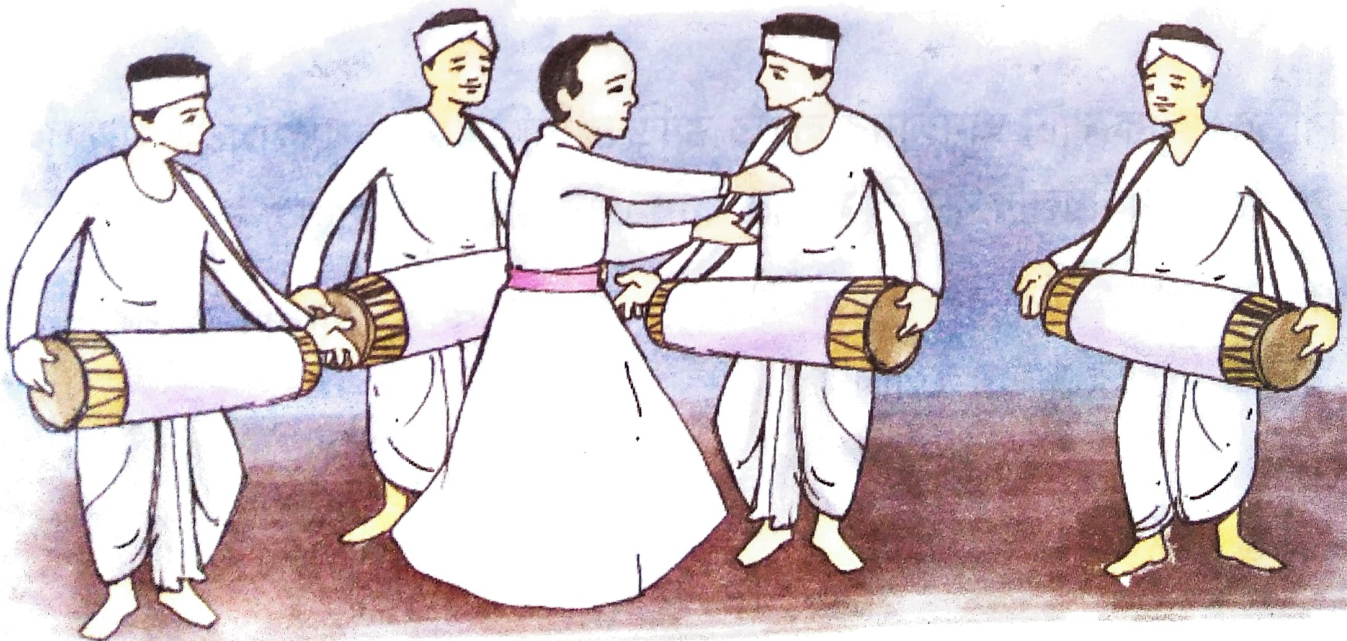
কুশান গান গোৱালপাৰা জিলাত
প্ৰচলিত এবিধ নৃত্য-গীত, সংলাপ আৰু অভিনয়ৰে
পুষ্ট লোক-নাট্য অনুষ্ঠান। কুশান গানত ‘গীতালে’
এক তাঁৰযুক্ত ‘বেনা’ নামৰ বাদ্যযন্ত্ৰ বজায়। তেওঁৰ
লগত এজন ‘দোৱাৰী’, কেইজনমান ‘বায়ন’ আৰু
কেইজনমান নৰ্তকবেশী ল’ৰা বা ‘চেংৰা’ থাকে।

ৰাইজৰ মাজত এডোখৰ ঠাইত এই
শিল্পীসকলে ঘূৰণীয়া হৈ বহি লৈ অনুষ্ঠান পৰিৱেশন
কৰে। কুশান গানত পৌৰাণিক আখ্যান নৃত্য-
গীতেৰে অভিনয় কৰে। দোৱাৰী আৰু চেংৰাৰ কথোপকথন আৰু নৃত্যৰ মাজত হাস্যৰসৰ
কথাই প্ৰাধান্য লাভ কৰে।

ঢুলীয়া ভাওনা আৰু খুলীয়া ভাওনা—

ঢুলীয়া ভাওনাৰ ওজা ঢুলীয়াসকলে বৰঢোল বজায় আৰু বিভিন্ন নৃত্য-গীত
অভিনয় কৰে। তেওঁলোকৰ লগত একাধিক তালী থাকে। তেওঁলোকে ধৰ্মীয় বিষয়-বস্তুৰ
লগতে হাস্য-ৰসাত্মক বিষয় একোটি লৈ সমজুৱাক আনন্দ দিয়ে। খুলীয়া ভাওনাত ঢোলৰ
সলনি খোল ব্যৱহাৰ কৰে।

অসমৰ ভিন ভিন সমাজত চলি থকা আন কেইটিমান লোক-নাট্য অনুষ্ঠান হ'ল—

মিচিংসকলৰ 'গোমৰাগ'	কাৰ্বিসকলৰ 'চ'মাংকান'	বড়োসকলৰ 'খেৰাই'
		

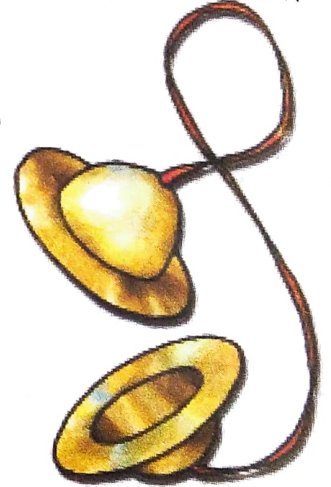

তুমি দেখা বা শুনা যি কোনো এটি লোক-নাট্য অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

(ক) বিহু

(খ) পুতলা নাচ

(গ) ওজা-পালি

ঘ—প্রকল্প

- বিভিন্ন লোক-নাট্য অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ নাম লিখা। পাৰিলে সেইবিলাকৰ ছবি সংগ্ৰহ কৰি এটা এলবাম প্ৰস্তুত কৰা।
- ওজা-পালিয়ে পৰিৱেশন কৰা গীত-পদ সংগ্ৰহ কৰি গোৱা। আৱশ্যকবোধে স্থানীয় শিল্পীৰ সহায় লোৱা।

পাঠৰ পৰা শ্ৰুতলিপি দিব।

পাঠটোৰ পৰা আহৰণ কৰিবলগীয়া অৰ্হতা

- লোক-সাহিত্যৰ অন্তৰ্গত লোক-নাট্য (ওজা-পালি) ৰ লগত পৰিচয় হোৱা আৰু ক'ব পৰা
- পাঠটো শুদ্ধ উচ্চাৰণেৰে পঢ়ি বুজি পোৱা
- পাঠভিত্তিক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা
- শব্দৰ অৰ্থ জনা
- শব্দ গঠন কৰিব পৰা
- অৰ্থ অনুসৰি বাক্য ৰচনা কৰিব পৰা
- বিভিন্ন লোক-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে জানি ক'ব পৰা
- লোক-নাট্যৰ লগত জড়িত বাদ্য যন্ত্ৰৰ নাম জনা
- বাদ্য যন্ত্ৰৰ ছবি সংগ্ৰহ কৰি বা নিজে আঁকি এলবাম প্ৰস্তুত কৰিব পৰা
- ওজা-পালিয়ে গোৱা গীত-পদ সংগ্ৰহ কৰি গাবলৈ অভ্যাস কৰা

শিকাৰুৰ পাঠভিত্তিক অৰ্হতাৰ মূল্যায়ন

গদ্য পাঠ (লোক সাহিত্য)	লোক-নাট্য (ওজা-পালি)ৰ লগত পৰিচয় হোৱা আৰু ক'ব পৰা	পাঠটো শুদ্ধ উচ্চাৰণেৰে পঢ়িব পৰা	পাঠভিত্তিক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা	শব্দৰ অৰ্থ ক'ব পৰা	পাঠত দিয়া পদটো গাব পৰা	
ভাষা অধ্যয়ন (ব্যৱহাৰিক ব্যাকৰণ)	যুক্তাক্ষৰ ভাঙিব পৰা আৰু শব্দ গঠন কৰিব পৰা	শব্দ গঠন কৰিব পৰা	বাক্য ৰচনা কৰিব পৰা			
জ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ	বিভিন্ন লোক-নাট্য অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে পঢ়িব পৰা	বিভিন্ন লোক-নাট্য অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে ক'ব পৰা	বিভিন্ন লোক-নাট্য অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে লিখিব পৰা			
প্ৰকল্প	লোক-নাট্যৰ লগত জড়িত বাদ্যযন্ত্ৰৰ নাম ক'ব পৰা	লোক-নাট্যৰ লগত জড়িত বাদ্যযন্ত্ৰৰ ছবি সংগ্ৰহ কৰি বা নিজে আঁকি এলবাম প্ৰস্তুত কৰিব পৰা	ওজা-পালিয়ে গোৱা গীত-পদ সংগ্ৰহ কৰি গাব পৰা			

- অৰ্হতা আয়ত্ত হ'লে ওপৰৰ তালিকাখনৰ তলৰ খালী ঘৰত ✓ চিন দিব আৰু নহ'লে ✗ চিন দিব। অৰ্হতা আয়ত্ত নোহোৱা শিকাৰুক অতিৰিক্তভাৱে শিকাই পুনৰ মূল্যায়ন কৰিব।